

TẬP ĐỌC
TRUNG THU ĐỘC LẬP

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc trơn toàn bài. Biết đọc diễn cảm bài văn thể hiện tình cảm yêu mến thiếu nhi, niềm tự hào, ước mơ và hi vọng của anh chiến sĩ về tương lai tươi đẹp của đất nước, của thiếu nhi.

2. Hiểu các từ ngữ trong bài.

Hiểu ý nghĩa của bài : Tình thương yêu các em nhỏ của anh chiến sĩ, mơ ước của anh về tương lai của các em trong đêm trung thu độc lập đầu tiên của đất nước.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.
- Tranh, ảnh về một số thành tựu kinh tế xã hội của nước ta những năm gần đây.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ : GV kiểm tra 2 HS đọc bài *Chị em tôi*, trả lời các câu hỏi trong SGK.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu chủ điểm và bài đọc

– HS quan sát tranh minh hoạ chủ điểm *Trên đôi cánh ước mơ*. GV giới thiệu : Mơ ước là một phẩm chất đáng quý của con người, giúp cho con người hình dung ra tương lai, vươn lên trong cuộc sống.

– GV giới thiệu bài đọc mở đầu chủ điểm – *Trung thu độc lập* ; khai thác tranh : Anh bộ đội đang đứng gác dưới đêm trăng trung thu năm 1945, lúc đó nước ta vừa giành được độc lập. Trong đêm Trung thu độc lập đầu tiên, anh đã suy nghĩ và ước mơ về tương lai của đất nước, tương lai của trẻ em. Các em hãy đọc bài văn để xem cuộc sống của chúng ta hôm nay có gì giống và khác với mong ước của anh chiến sĩ hơn 60 năm trước đây.

2. Luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– HS tiếp nối nhau đọc từng đoạn – 2, 3 lượt.

Đoạn 1 : Năm dòng đầu (Cảnh đẹp trong đêm trung thu độc lập đầu tiên).

Đoạn 2 : Từ *Anh nhìn trăng...* đến *to lớn, vui tươi* (Mơ ước của anh chiến sĩ về tương lai tươi đẹp của đất nước).

Đoạn 3 : Phần còn lại (Lời chúc của anh chiến sĩ với thiếu nhi).

GV kết hợp giúp HS hiểu các từ ngữ được chú thích cuối bài (*Tết Trung thu độc lập, trại, trăng ngàn, nông trường*) ; giải nghĩa thêm những từ ngữ khác, VD : *vằng vặc* (sáng trong, không một chút gợn) ; hướng dẫn HS nghỉ hơi đúng (nghỉ nhanh, tự nhiên) ở những câu sau :

Đêm nay / anh đứng gác ở trại. Trăng ngàn và gió núi bao la / khiến lòng anh man mác nghĩ tới trung thu / và nghĩ tới các em.

Anh mừng cho các em vui Tết Trung thu độc lập đầu tiên / và anh mong ước ngày mai đây, những tết trung thu tươi đẹp hơn nữa / sẽ đến với các em.

Đọc chậm câu văn sau, nghỉ hơi dài sau dấu chấm lửng cuối câu : *Anh nhìn trăng và nghĩ tới ngày mai... //*

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai HS đọc cả bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài : giọng nhẹ nhàng, thể hiện niềm tự hào, ước mơ của anh chiến sĩ về tương lai tươi đẹp của đất nước, của thiếu nhi. Đoạn 1, 2 (cảnh đẹp trong đêm trăng trung thu độc lập đầu tiên, mơ ước của anh chiến sĩ về tương lai tươi đẹp của trẻ em) : giọng đọc ngân dài, chậm rãi. Đoạn kết (trở lại với hiện thực, anh chiến sĩ mừng cho các em nhỏ vui Tết Trung thu độc lập đầu tiên, chuẩn bị đón những tết trung thu tươi đẹp hơn) : giọng nhanh, vui hơn.

b) Tìm hiểu bài

– HS đọc thành tiếng, đọc thầm đoạn 1, trả lời các câu hỏi :

+ *Anh chiến sĩ nghĩ tới trung thu và các em nhỏ vào thời điểm nào ? (Vào thời điểm anh đứng gác ở trại trong đêm trăng trung thu độc lập đầu tiên.)*

(GV : Trung thu là tết của thiếu nhi. Vào đêm trăng trung thu, trẻ em trên khắp đất nước cùng rước đèn, phá cỗ. Đứng gác trong đêm trăng trung thu đất nước vừa giành được độc lập, anh chiến sĩ nghĩ đến các em nhỏ và tương lai của các em.)

– *Trăng trung thu độc lập có gì đẹp ? (Trăng đẹp về đẹp của núi sông tự do, độc lập : Trăng ngàn và gió núi bao la ; trăng soi sáng xuống nước Việt Nam độc lập yêu quý ; trăng vắng vặc chiếu khắp các thành phố, làng mạc, núi rừng...)*

– HS đọc thành tiếng, đọc thầm đoạn 2, trả lời các câu hỏi :

+ *Anh chiến sĩ tưởng tượng đất nước trong những đêm trăng tương lai ra sao ? (Dưới ánh trăng, dòng thác nước đổ xuống làm chạy máy phát điện ; giữa biển rộng, cờ đỏ sao vàng phấp phới bay trên những con tàu lớn ; ống khói nhà máy chi chít, cao thẳm, rải trên đồng lúa bát ngát của những nông trường to lớn, vui tươi.)*

+ *Cuộc sống hiện nay, theo em, có gì giống với mong ước của anh chiến sĩ năm xưa ?*

(HS xem tranh ảnh về các thành tựu kinh tế xã hội của nước ta trong những năm gần đây, phát biểu. VD :

Những ước mơ của anh chiến sĩ năm xưa đã trở thành hiện thực : nhà máy thuỷ điện, những con tàu lớn...

Nhiều điều trong hiện thực đã vượt quá cả mơ ước của anh. VD : Các giàn khoan dầu khí, những xa lộ lớn nối liền các nước, những khu phố hiện đại mọc lên, nhiều thành tựu khoa học của thế giới áp dụng vào Việt Nam – vô tuyến truyền hình, máy vi tính, cầu truyền hình, Anh hùng Phạm Tuân bay vào vũ trụ...)

+ *Em mơ ước đất nước ta mai sau sẽ phát triển như thế nào ? (HS phát biểu. GV chốt lại những ý kiến hay của các em.)*

c) Hướng dẫn đọc diễn cảm

– Ba HS tiếp nối nhau đọc 3 đoạn. GV nhắc nhở, hướng dẫn các em tìm đúng giọng đọc bài văn và thể hiện diễn cảm (theo gợi ý ở mục 2.a : phần đọc diễn cảm).

– GV hướng dẫn HS cả lớp luyện đọc và thi đọc diễn cảm 1 đoạn văn. Có thể chọn đoạn 2 :

Anh nhìn trăng và nghĩ tới ngày mai... //

*Ngày mai, các em có quyền **mơ tưởng** một cuộc sống tươi đẹp vô cùng. Mười mười lăm năm nữa thôi, các em sẽ thấy cũng dưới ánh trăng này, dòng thác nước đổ xuống làm chạy máy phát điện ; ở giữa biển rộng, cờ đỏ sao vàng **phấp phới** bay trên những con tàu lớn. Trăng của các em sẽ **soi sáng** những ống khói nhà máy **chi chít, cao thẳm**, rải trên đồng lúa **bát ngát** vàng thơm, cùng với nông trường to lớn, vui tươi.*

3. Củng cố, dặn dò

– GV : *Bài văn cho thấy tình cảm của anh chiến sĩ với các em nhỏ như thế nào ? (Bài văn thể hiện tình cảm thương yêu các em nhỏ của anh chiến sĩ, mơ ước của anh về một tương lai tốt đẹp sẽ đến với các em trong đêm Trung thu độc lập đầu tiên của đất nước.)*

– GV dặn HS về nhà đọc trước vở kịch *Ở Vương quốc Tương Lai*.